

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0226U001602

Державний реєстраційний номер: 0123U100777

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-01-2026

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Молекулярно-епідеміологічний аналіз формування резистентності ВІЛ до антиретровірусних препаратів в умовах військових дій в Україні

Початок етапу: 01.2023

Закінчення етапу: 12.2025

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Державна установа "Інститут епідеміології та інфекційних хвороб імені Л. В. Громашевського Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02011947

Місцезнаходження: вул. М. Амосова, буд. 5, м. Київ, 03038, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442753711

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія медичних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00061125

Місцезнаходження: вул. Герцена, буд. 12, м. Київ, 04050, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380444893981

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6561040

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 11018.880
--

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Молекулярно-епідеміологічний аналіз формування резистентності ВІЛ до антиретровірусних препаратів в умовах військових дій в Україні

Назва роботи англійською:

Molecular and epidemiological analysis of the formation of HIV resistance to antiretroviral drugs in the context of hostilities in Ukraine

Реферат українською:

Вперше в Україні за допомогою мультиваріативного регресійного аналізу визначено фактори, що асоціюються з підвищеним ризиком формування резистентності ВІЛ до антиретровірусних препаратів. Встановлено, що ризик набутої резистентності ВІЛ до антиретровірусних препаратів достовірно зростає при тривалості антиретровірусної терапії (АРТ) більше 24 місяців, за наявності у пацієнта активного туберкульозу та рівня СД4 лімфоцитів <200 кл/мкл. Встановлено, що найчастіше (78,7%) у пацієнтів на долутегравір (DTG)-вмісних схемах АРТ виявляються мутації резистентності ВІЛ до ефавіренза (EFV) – препарату класу ненуклеозидних інгібіторів зворотної транскриптази. Отримано нові дані щодо впливу міграційної активності населення, спричиненої військовими діями, на епідемічний процес ВІЛ-інфекції. Встановлено, що в Україні, як і раніше превалює субтип А ВІЛ-1, проте його частка в субтиповій структурі ВІЛ, а також частка субтипу В ВІЛ-1 поступово знижуються за рахунок збільшення рекомбінантних форм CRF02_AG, CRF03_AB, комбінованих варіантів В/А6. Вперше в Україні встановлено, що військові дії можуть підвищувати ризик поширення резистентних форм ВІЛ, оскільки виявлено тенденції до збільшення випадків відмови пацієнтів від АРТ з метою зниження СД4 лімфоцитів, погіршення самопочуття та уникнення призову до лав ЗСУ. Показано, що щорічний моніторинг індикаторів раннього попередження резистентності ВІЛ є важливим елементом епідеміологічного нагляду за ВІЛ-інфекцією, що допомагає виявити фактори, що мають негативний вплив на ризик формування резистентності ВІЛ до антиретровірусних препаратів. Встановлено, що на тлі активної міграції населення, викликаной військовими діями в Україні, в більшості ЗОЗ (від 75% до 96% в різні роки протягом військового стану) існують проблеми з обстеженням пацієнтів на рівень ВН ВІЛ, утриманням пацієнтів на лікуванні через 1 рік терапії (від 60% до 78,1% ЗОЗ), з своєчасною заміною неефективних схем (режимів) лікування (від 48% до 86,7% ЗОЗ).

Реферат англійською:

For the first time in Ukraine, factors associated with an increased risk of HIV drug resistance formation were identified using multivariate regression analysis. It was found that the risk of acquired HIV drug resistance significantly increases with the duration of antiretroviral therapy (ART) for more than 24 months, if the patient has active tuberculosis and the level of CD4 lymphocytes <200 cells/ μ l. It was established that most often (78.7%) in patients on dolutegravir (DTG)-containing ART regimens, HIV drug resistance mutations to efavirenz (EFV) – a drug of the class of non-nucleoside reverse transcriptase inhibitors are detected. New data were obtained on the impact of the migration activity of the population caused by military actions on the epidemic process of HIV infection. It was established that in Ukraine, subtype A HIV-1 still prevails, however, its share in the subtype structure of HIV, as well as the share of subtype B HIV-1, are gradually decreasing due to the increase in recombinant forms CRF02_AG, CRF03_AB, combined variants B/A6. For the first time in Ukraine, it was established that military actions can increase the risk of the spread of resistant forms of HIV, since there were trends towards an increase in cases of patients refusing ART in order to reduce CD4 lymphocytes, worsen their well-being and avoid conscription into the ranks of the Armed Forces of Ukraine. It is shown that annual monitoring of Early Warning Indicators (EWI) of HIV drug resistance is an important element of epidemiological surveillance of HIV infection, which helps to identify factors that have a negative impact on the risk of developing

HIV drug resistance. It was found that against the background of active population migration caused by military operations in Ukraine, in most health care facilities (from 75% to 96% in different years during martial law)

Індекс УДК: 616.9, 616.9-036.22.001.8:615.015.8+616.98:578.828:615.281.8+355.01(477)

Коди тематичних рубрик: 76.29.50

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Люльчук Марія Геннадіївна

Науковий ступінь: д.мед.н.

Вчене звання: ст.н.с.

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Автоматичний збір та аналіз з бази даних Інформаційної системи моніторингу соціально значущих хвороб індикаторів раннього попередження формування резистентності ВІЛ до антиретровірусних препаратів в когорті ВІЛ-позитивних пацієнтів в Україні

Назва НТП англійською: Automated collection and analysis of early warning indicators of HIV drug resistance to antiretroviral medicines from the database of the Information System for Monitoring Socially Significant Diseases in a cohort of HIV-positive patients in Ukraine.

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методичні документи

Галузь застосування: медицина

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Пропонується спосіб прогнозування ризику поширення резистентних форм ВІЛ шляхом автоматичного збору та аналізу з бази даних Інформаційної системи моніторингу соціально значущих хвороб індикаторів раннього попередження формування резистентності ВІЛ до антиретровірусних препаратів в когорті ВІЛ-позитивних осіб в Україні.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Вплив НТП на довкілля: не впливає

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу:

Закінчення етапу:

Споживачі продукції: заклади охорони здоров'я України

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

1. Спосіб прогнозування поширення резистентних форм ВІЛ-1 у суспільстві в умовах масштабних міграційних процесів / Люльчук М.Г., Щербінська А.М., Задорожна В.І., Кирпичова В.В. // Патент на корисну модель. Пат. №153636 Україна: (51) МПК, G01N 33/48 (2006.01), C12Q 1/6869 (2018.01) u2022 04549; заявл. 02.12.2022; опубл. 02.08.2023, бюл. №31.
 2. Ukraine war and antimicrobial resistance / Petrosillo N., Petersen E., Antoniak S. // The Lancet Infectious Diseases. – 2023. – Vol. 23, Iss. 6. – P. 653–654. – Режим доступу: [https://doi.org/10.1016/S1473-3099\(23\)00264-5](https://doi.org/10.1016/S1473-3099(23)00264-5)
 2. Ukraine war and antimicrobial resistance / Petrosillo N., Petersen E., Antoniak S. // The Lancet Infectious Diseases. – 2023. – Vol. 23, Iss. 6. – P. 653–654. – Режим доступу: [https://doi.org/10.1016/S1473-3099\(23\)00264-5](https://doi.org/10.1016/S1473-3099(23)00264-5)
 4. Population-level prevalence of detectable HIV viremia in people who inject drugs (PWID) in Ukraine: Implications for HIV treatment and case finding interventions / Sazonova Y., Kulchynska R., Azarskova M., Liulchuk M. [et al] // PLoS ONE. – 2023. – Vol. 18, Iss. 10. – e0290661. – Режим доступу: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0290661>
 5. ВІЛ-інфекція в Україні: від минулого до сьогодення. Наукові напрацювання Інституту Громашевського / Щербінська А.М., Люльчук М.Г. // Превентивна медицина. Теорія і практика. – 2023. №2 (2). – С. 40–45.
 6. Здобутки ДУ «Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського НАМН України»: до 30-річчя заснування Національної академії медичних наук України / Задорожна В. І., Люльчук М. Г., Сергеева Т. А. // Превентивна медицина. Теорія і практика. – 2023. – № 4 (4). – С. 4–17.
 7. Фактори, що впливають на епідемічний процес ВІЛ-інфекції в умовах воєнного стану в Україні з позицій вчення академіка Л. В. Громашевського / Марієвський В. Ф., Щербінська А. М., Люльчук М. Г. // Превентивна медицина. Теорія і практика. – 2023. – № 4 (4). – С. 56.
 8. Внесок Інституту ім. Л.В. Громашевського в справу боротьби з епідемією ВІЛ/СНІДу в Україні / Щербінська А.М., Люльчук М.Г., Марієвський В.Ф. // Матеріали Медичний форум «Інфекційні хвороби сучасності: етіологія, епідеміологія, діагностика, лікування, профілактика, біобезпека», присвячений щорічним «Читанням» пам'яті академіка Л.В. Громашевського та приурочений до 30-річчя створення Національної академії медичних наук України». Превентивна медицина. Теорія і практика. – 2023. – № 4 (4). – С. 6
 9. Low daily oral PrEP adherence and low validity of self-report in a randomized trial among PWID in Ukraine / Dumchev K., Kornilova M., Makarenko O., Antoniak S., Liulchuk M., Cottrell M. L., Morozova O. // International Journal of Drug Policy. – 2024. – Vol. 123. – Art. 104284. – Режим доступу: <https://doi.org/10.1016/j.drugpo.2023.104284>
 10. Patterns of daily oral HIV PrEP adherence among people who inject drugs in Ukraine: an analysis of biomarkers / Morozova O., Kornilova M., Makarenko O., Antoniak S., Liulchuk M., Varetska O., Dumchev K. // Journal of the International AIDS Society. – 2024. – Vol. 27. – e26319. – Режим доступу: <https://doi.org/10.1002/jia2.26319>
 11. High rates of deferring antiretroviral treatment for patients with HIV and substance use disorders: Results from a national sample of HIV physicians in Ukraine / Ottesen T. D., Wickersham J. A., Lawrence J. C., Antoniak S., Zezulin O., Polonsky M. [et al] // PLoS ONE. – 2024. – Vol. 19, Iss. 7. – e0305086. – Режим доступу: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0305086>
 12. Фактори ризику інфікування ВІЛ під час війни в Україні / Марієвський В.Ф., Щербінська А.М., Люльчук М.Г. // «Інфекційні хвороби сучасності: етіологія, епідеміологія, діагностика, лікування, профілактика, біобезпека»: Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої щорічним «Читанням» пам'яті академіка Л.В. Громашевського» (Київ, 15 жовтня 2024 р.). – Київ, 2024. – С. 93–94.
- Інститут Громашевського – провідна наукова установа із стабільно високими показниками ефективності лікування ВІЛ-позитивних пацієнтів найвищої категорії складності / Люльчук М. Г., Щербінська А. М., Марієвський В. Ф., Мартинович Т. Л., Антоняк С. М., Коломійчук Л. А., Кирпичова В. В. / «Інфекційні хвороби сучасності: етіологія, епідеміологія, діагностика, лікування, профілактика, біобезпека»: Матеріали науково-

практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої щорічним «Читанням» пам'яті а

14. Клінічний випадок діагностики та лікування цитомегаловірусної хвороби при пізньому виявленні ВІЛ та ранній невдачі АРТ / Антоняк С.М., Коломійчук Л.А., Люльчук М.Г., Антоняк С.В., Гуржій О.О., Сіра М.А. // «Інфекційні хвороби сучасності: етіологія, епідеміологія, діагностика, лікування, профілактика, біобезпека»: Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої щорічним «Читанням» пам'яті академіка Л.В. Громашевського» (Київ, 15 жовтня 2024 р.). – Київ, 2024. – С.

15. A multicentre observational study to determine the safety and effectiveness of dolutegravir (DTG) use during pregnancy: data from DOLOMITE-NEAT ID Network study / Justyna Kowalska, Sergii Antoniuk, Lambert Assoumou, Anton Pozniak, et al. // Abstract #P008 at HIV Drug Therapy Glasgow 2024 – poster session.

16. Continuation of HIV and hepatitis C care among refugees migrating from Ukraine-Five Times Ninety project / Kowalska Justyna, Sergii Antoniuk, Olena Samsonova // Open Forum Infectious Diseases. -Vol. 12, Issue Supplement 1.- IDWeek 2024 Abstracts. – Oxford University Press, 2025. – Abstract P. 1427.

17. Continuity of HIV and Hepatitis C Care in Times of War – Five Times Ninety project / Kowalska J. D., Matłosz B., Samsonova O., Antoniuk S., Bieńkowski C., Bursa D. та ін. // Journal of Infection and Public Health. – 2025. – Vol. 18, Iss. 12. – Art. 102950. – Режим доступу: <https://doi.org/10.1016/j.jiph.2025.102950>

18. VANTAGE: van-based real-time HIV sequencing for transmission mapping and drug resistance profiling in war-affected Ukraine / Kovalenko G., Liulchuk M. G., Filippovych M., Smyrnov P., Strathdee S. A., Vasylyeva T. I. // AIDS. – 2026. – Vol. 40, № 1. – P. 123–126. – Режим доступу: <https://doi.org/10.1097/QAD.0000000000004360>

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Задорожна Вікторія Іванівна
д.мед.н., д.мед.н., професор, 14.02.02

Перелік осіб-виконавців

Антоняк Світлана Миколаївна

Антоняк Сергій Володимирович

Кирпичова Вікторія Володимирівна

Марієвській Віктор Федорович
(д.мед.н., професор, ст.н.с., 14.02.02)

Щербінська Алла Михайлівна
(д.мед.н., професор, професор)

Відповідальний за підготовку облікових документів

Нгуєн Ірина Володимирівна

Телефон

+0380672753208

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна